

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ

ΕΙΔΙΚΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Ενότητα #11: Η μετάβαση των νηπίων στο δημοτικό σχολείο.

Διδάσκων: Γουργιώτου Ευθυμία
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται στην άδεια χρήσης **Creative Commons** και ειδικότερα **Αναφορά – Μη εμπορική Χρήση – Όχι Παράγωγο Έργο 3.0 Ελλάδα** (*Attribution – Non Commercial – Non-derivatives 3.0 Greece*)

[ή επιλογή ενός άλλου από τους έξι συνδυασμούς]

[και αντικατάσταση λογότυπου άδειας όπου αυτό έχει μπει (σελ. 1, σελ. 2 και τελευταία)]

- Εξαιρείται από την ως άνω άδεια υλικό που περιλαμβάνεται στις διαφάνειες του μαθήματος, και υπόκειται σε άλλου τύπου άδεια χρήσης. Η άδεια χρήσης στην οποία υπόκειται το υλικό αυτό αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Κρήτης**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Πρώιμες μεταβάσεις στην εκπαίδευση

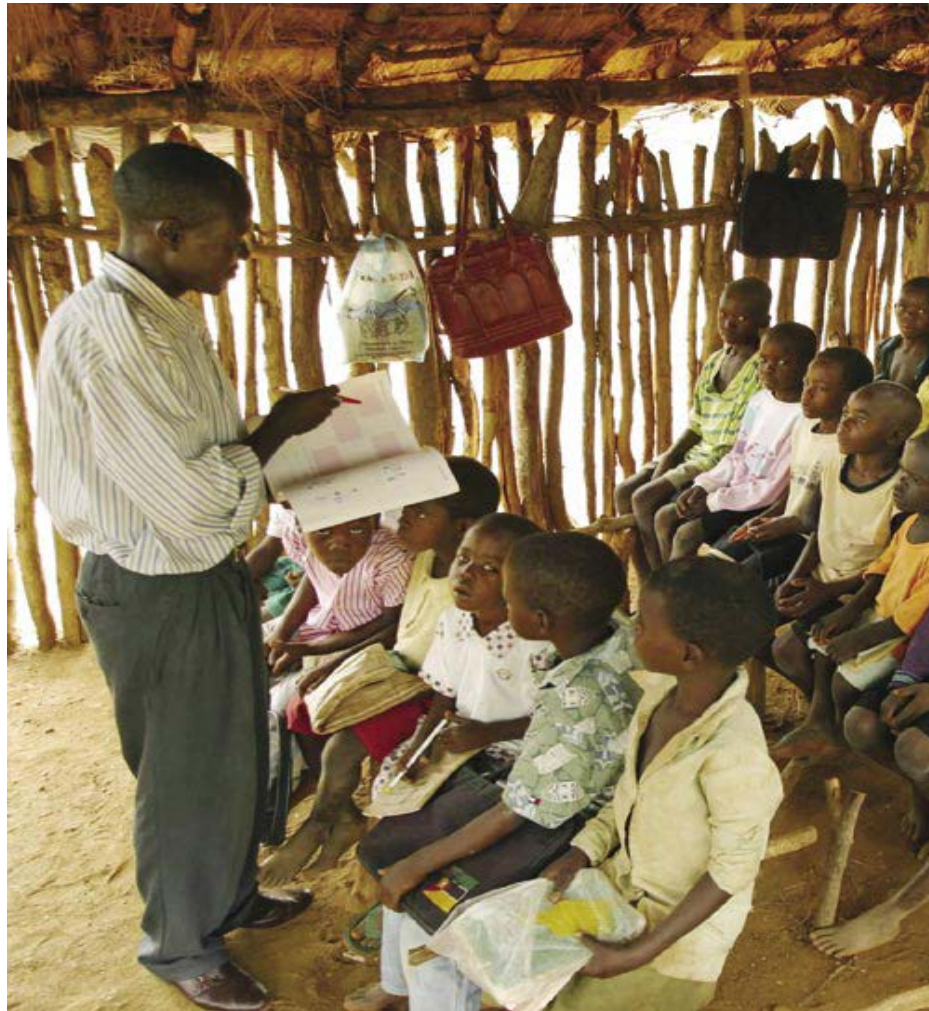

Δομή παρουσίασης

- Πρόλογος: Διαδικασίες μετάβασης στη σκηνή του 21ου αιώνα
- Ιστορική διαδρομή του εκπαιδευτικού ζητήματος της μετάβασης
- Μετάβαση: ερμηνείες, διαστάσεις και συνθήκες
- Η μετάβαση ως οικοσυστημικό φαινόμενο
- Δείκτες σχολικής ετοιμότητας
- Μεταρρυθμιστικές παρεμβάσεις και πρακτικές μετάβασης στο εξωτερικό
- Διαδικασίες μετάβασης στη σύγχρονη ελληνική εκπαιδευτική πραγματικότητα
- Ποιοι πρέπει να είναι οι στόχοι ενός εθνικού συστήματος μετάβασης;
- Ο ρόλος των νηπιαγωγών στη διαδικασία της μετάβασης
- Στάδια ανάπτυξης ενός σχεδίου εργασίας για τη μετάβαση των νηπίων στο Δημοτικό σχολείο
- Προοπτική αντί επιλόγου

I. Διαδικασίες μετάβασης στη σκηνή του 21ου αιώνα

Με το βλέμμα στραμμένο στην προσχολική και πρωτοσχολική εκπαίδευση...

II. Ιστορική διαδρομή του εκπαιδευτικού ζητήματος της μετάβασης

Ιστορική διαδρομή

- 1852, F. Fröbel, Σχέδιο για την οργανική σύνδεση της προσχολικής με τη σχολική εκπαίδευση (διαμεσολαβητικού σχολείου)
- 1960, Ενιαίο αναλυτικό πρόγραμμα
- 1965-1975, Μετεξέλιξη του ζητήματος της μετάβασης και ανάδειξή του στην Ευρώπη ως κοινωνικού, πολιτικού και εκπαιδευτικού προβλήματος
- 1975-1985, Απολογισμός και διαπίστωση χάσματος ανάμεσα στις συστάσεις/προτροπές του Συμβουλίου της Ευρώπης και στη λήψη ουσιαστικών μέτρων για την επίτευξη οριζόντιας και κάθετης συνέχειας κατά τη μετάβαση από το νηπιαγωγείο στο δημοτικό.

Ιστορική διαδρομή(συνέχεια)

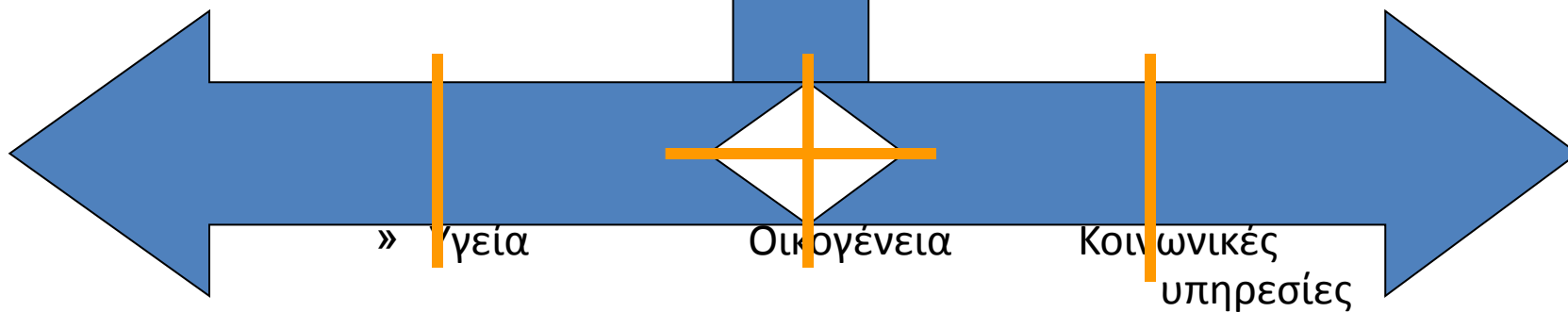
- 1996-2008, το ζήτημα της μετάβασης επανέρχεται στο προσκήνιο της παιδαγωγικής και πολιτικής συζήτησης η οποία διαμορφώθηκε από:
 - Την αύξηση των ερευνών
 - Τη συμβολή των επιστημονικών ενώσεων
 - Τη συμβολή του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ)
 - Τη διακήρυξη της Bologna (1999)
 - Την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Comenius Project “Early Years Transition Programme)

Ιστορική διαδρομή(συνέχεια)

- 2001, ΟΕCD, Η προσχολική αγωγή και εκπαίδευση αποτελεί το «θεμέλιο της διά βίου μάθησης».

- Κάθετες μεταβάσεις

- » Δημοτικό
- » Νηπιαγωγείο
- » Παιδικός σταθμός

- Οριζόντιες μεταβάσεις

III. Μετάβαση:

- Ερμηνείες,
- διαστάσεις και
- συνθήκες.
 - Υπό θεώρηση φαινόμενο
 - Συλλογικό φαινόμενο= συλλογική ευθύνη
 - Πολυδιάστατο φαινόμενο

α. Ερμηνείες

- Φιλοσοφική ερμηνεία
- Κοινωνιολογική ερμηνεία
- Ψυχοπαιδαγωγικές ερμηνείες
 - Μπιχεβιορισμός
 - Θεωρία πεδίου
 - Γνωστικές θεωρίες
 - Κοινωνιο-γνωστικές προσεγγίσεις
 - Οικοσυστημικές προσεγγίσεις

β. Διαστάσεις

- Ατομική
- Εκπαιδευτική
- Κοινωνικο-πολιτική
- Κοινωνικο-πολιτιστική

γ. Συνθήκες

- Ατομικό δυναμικό
- Οικογένεια(σύνθεση, ποιότητα σχέσεων, κουλτούρα/θρησκεία)
- Κοινωνικό-οικονομικό κεφάλαιο
- Τοπική κοινωνία (τόπος καταγωγής/τόπος υποδοχής)
- Πολιτικές συνθήκες

Τι είναι η μετάβαση;

- Η μετάβαση είναι μια δυναμική διαδικασία, η οποία αρχίζει με τη γέννηση του παιδιού και συνεχίζεται δια βίου.

Τι είναι η μετάβαση από το νηπιαγωγείο στο δημοτικό;

- Μια δυναμική διαδικασία, η οποία αρχίζει από το νηπιαγωγείο και ολοκληρώνεται κατά τη διάρκεια του πρώτου ή του δεύτερου σχολικού έτους, όταν το κάθε παιδί, ανάλογα με τον προσωπικό του ρυθμό ανάπτυξης και τις λοιπές προϋποθέσεις του, ενστερνισθεί τη νέα ταυτότητα και τον συνεπαγόμενο από αυτή ρόλο του μαθητή ή της μαθήτριας.

Γιατί έχει τόση σημασία η μετάβαση από το νηπιαγωγείο στο Δημοτικό;

- Κρίσιμη περίοδος με μακροπρόθεσμα αποτελέσματα στην περαιτέρω ακαδημαϊκή εξέλιξη του παιδιού, την κοινωνικοποίησή του αλλά και στη διαμόρφωση βαθύτερων χαρακτηριστικών της προσωπικότητάς του.

**IV. Η μετάβαση
ως
οικοσυστημικό φαινόμενο**

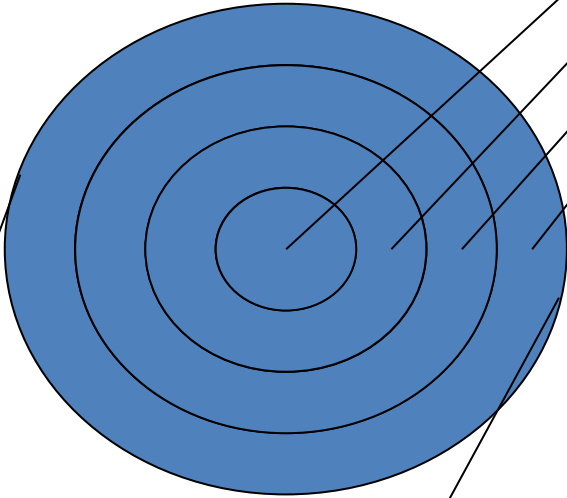
Περιβαλλοντικοί παράγοντες

παιδί

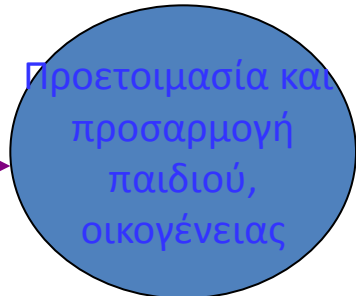
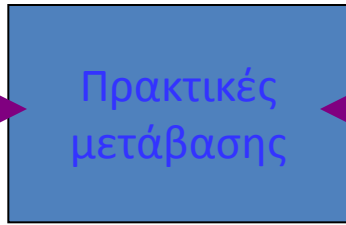
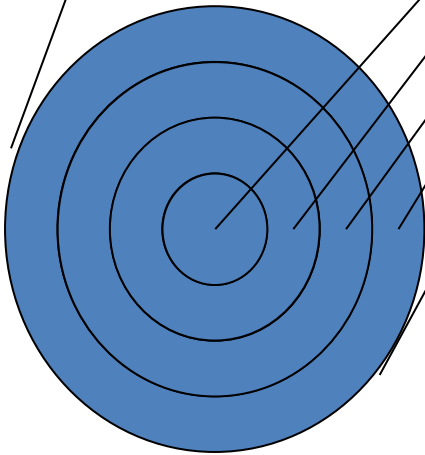
οικογένεια

κοινότητα

Ευρύτερες Κοινωνικές νόρμες

Άλλοι φορείς
Πολιτικοί φορείς
Τοπικό σύστημα
Εθνικό σύστημα

Οικολογικό σύστημα μετάβασης

- Πρόκειται δηλαδή για ένα οργανωμένο σύστημα σχέσεων και αλληλοεπιδράσεων μεταξύ ανθρώπων (οικογενειών, εκπαιδευτικών, παιδιών), χώρων (σπιτιού, σχολείου) και θεσμών (κοινότητας, κυβέρνησης), που τρέχουν μέσα στο χρόνο (Pianta & Walsh, 1996).

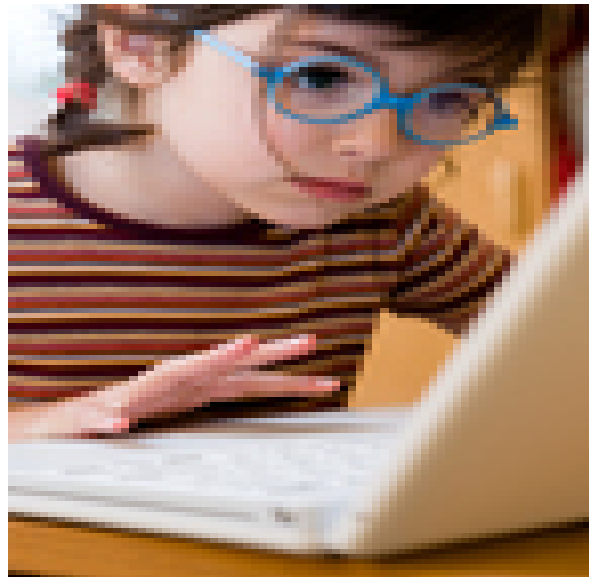
ΜΕΤΑΒΑΣΗ

- α) Η διασφάλιση της ομαλής εισόδου και προσαρμογής των νηπίων στο δημοτικό σχολείο.
- β) Η παροχή συνέχειας μέσα από δραστηριότητες που γεφυρώνουν το χάσμα μεταξύ σπιτιού νηπιαγωγείου και δημοτικού σχολείου.
- γ) Η σύνδεση της ανάπτυξης του παιδιού με τις κοινωνικές υπηρεσίες, τις υπηρεσίες γονεϊκής υποστήριξης και του συστήματος προσχολικής εκπαίδευσης (Pianta & Walsh, 1996) .

Γιατί η οικολογική θεώρηση της μετάβασης μας είναι τόσο χρήσιμη;

- Μας βοηθάει να συνειδητοποιήσουμε όλους τους παράγοντες που επηρεάζουν τα παιδιά.
- Μας βοηθάει να σχεδιάσουμε προγράμματα μετάβασης

- Είναι όμως εφικτός ο σχεδιασμός και η εφαρμογή ενός οικολογικού μοντέλου μετάβασης;

VI. Μεταρρυθμιστικές παρεμβάσεις και πρακτικές μετάβασης στο εξωτερικό

- Διοικητικές ρυθμίσεις
- Παρεμβάσεις στη δομή του εκπαιδευτικού συστήματος
- Παρεμβάσεις στα προγράμματα εκπαίδευσης και επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών
- Παρεμβάσεις στα αναλυτικά προγράμματα

V. Δείκτες σχολικής ετοιμότητας

Ποιος πρέπει να είναι έτοιμος και σε τι ;

Προϋποθέσεις για την προώθηση της σχολικής ετοιμότητας

- Ανταποκρισιμότητα οικογένειας και κοινωνίας (έτοιμες οικογένειες, έτοιμες κοινότητες)
- Δεκτικότητα σχολείων (έτοιμα σχολεία)
- Ετοιμότητα παιδιών

I. Ανταποκρισιμότητα: Σχολική ετοιμότητα με την υποστήριξη της οικογένειας και της κοινότητας

Φροντίδα Υγείας και Φυσικής Ανάπτυξης	Οικογενειακά χαρακτηριστικά	Πρώιμη φροντίδα και εκπαίδευση	Συνθήκες τοπικής κοινότητας
	Εισόδημα	Διαθεσιμότητα σχολ. χώρων	Εγκληματικότητα
Υγεία	Επάγγελμα	ποιότητα	Έκθεση των παιδιών στη βία
Φυσική ανάπτυξη	Μόρφωση μητέρας	Αποτελεσματικότητα προγράμματος	Εκμετάλλευση παιδιών
	Νεαροί γονείς	Αντισταθμιστικός ρόλος	Οικογενειακή βία
	Προγράμματα οικογενειακής υποστήριξης	Μισθοί εκπαιδευτικών, επιμόρφωση, κ.ά.	Παιδιά που ζουν στις φτωχογειτονιές

II. Δεκτικότητα σχολείων

Επιμόρφωση και επαγγελματική ανάπτυξη	Σχολικό περιβάλλον και πολιτικές του σχολείου	Πρακτικές μετάβασης	Δομή σχολικής τάξης
Βασική εκπαίδευση	Γονεϊκή εμπλοκή	Πολιτικές μετάβασης	Αριθμός παιδιών μέσα στην τάξη
Πρόσβαση και συμμετοχή σε ευκαιρίες επαγγελματικής ανάπτυξης	Συνεργασία σχολείου με την τοπική κοινότητα	Δραστηριότητες μετάβασης	Αριθμός παιδιών ανά εκπαιδευτικό
	Πολιτικές απέναντι στους μαθητές		

III. Ετοιμότητα παιδιών

Φυσική ανάπτυξη και υγεία	Κοινωνική και συναισθηματική ανάπτυξη	Προσέγγιση στη μάθηση	Γλωσσική ανάπτυξη και επικοινωνία	Γενικές γνώσεις
Ανάπτυξη κινητικών δεξιοτήτων	Συναισθηματική ανάπτυξη	Ικανότητα προσοχής	Αναδυόμενος εγγραμματισμός	Αριθμοί, σχήματα
Γενική υγεία και ανάπτυξη	Αυτοεικόνα	Επιμονή στην εργασία	Φωνημική ενημερότητα	Μαθηματικές πράξεις
Όραση και ακοή	Κοινωνικές δεξιότητες	Ζήλος για μάθηση	Προφορικός λόγος	Ικανότητα επίλυσης προβλημάτων
Δεξιότητες αυτοεξυπηρέτησης και πρακτικές υγιεινής ζωής		Ικανότητα να ακολουθεί οδηγίες		Γενικές γνώσεις συσχέτισης αντικειμένων, γεγονότων ή ανθρώπων

VII. Διαδικασίες μετάβασης στη σύγχρονη ελληνική εκπαιδευτική πραγματικότητα

- 2003, ΔΕΠΠΣ Ενιαίο Διαθεματικό Πλαίσιο Σπουδών και Προγραμμάτων
- 2007, 2008, ΥΠΕΠΘ, Καινοτόμες Δράσεις
- 2009, Εκπαιδευτικό Συνέδριο, Πανεπιστήμιο Κρήτης

Συνάφεια προγραμμάτων γλώσσας Νηπιαγωγείου- Δημοτικού

Άξονες ανάλυσης	Νηπιαγωγείο	Α'-Β' Δημοτικού
Θεωρία	Διαθεματικότητα, Δομητική προσέγγιση Φωνολογική επίγνωση Ολιστική αντιμετώπιση	Διαθεματικότητα Διεπιστημονική προσέγγιση Συστηματική-πολύπλευρη προσέγγιση γλώσσας Γλωσσολογία
Μεθοδολογία	Αναπτυξιακή καταλληλότητα Ατομικές/ομαδικές δραστηρ. Αξιοποίηση καθημερινών καταστάσεων Θεματικές προσεγγίσεις Σχέδια εργασίας, Παιχνίδι, Αναδυόμενη Συνεργασία με γονείς	Περιστασιακά ολιστική και αναδυόμενη Σχέδια εργασίας Αλλοδαποί: αξιοποίηση καθημερινού πλαίσιου και εκδηλώσεων, προφορικός λόγος Ειδικές μαθησιακές ανάγκες: διάγνωση- εξατομίκευση από το δάσκαλο, πολυαισθητηριακή προσέγγιση
Αξιολόγηση	Διαγνωστική, Διαμορφωτική, Τελική Portfolio, Φάκελος εργασιών Πορεία σχεδίων εργασίας, Ομαδική αξιολόγηση	Διαγνωστική, Διαμορφωτική, Τελική Κυρίως ατομική αξιολόγηση Γραπτές μορφές αξιολόγησης Α.Με.Α: ποιοτική, συνολική εκτίμηση επίδοσης

Συνάφεια προγραμμάτων γλώσσας Νηπιαγωγείου-Δημοτικού

- Διαθεματικότητα**
- Παιδαγωγική σχέση**
- Αναδυόμενος γραμματισμός και
συστηματική διδασκαλία**
- Οικογένεια και τοπική κοινωνία**

**Ποιοι πρέπει να είναι οι στόχοι
ενός εθνικού συστήματος μετάβασης;**

1. Να αναγνωριστούν και να χρησιμοποιηθούν οι δείκτες που σχετίζονται με την ευημερία των παιδιών και τη διαβίου μάθηση προκειμένου να:

- Περιγραφούν οι παράμετροι που συνδέουν το παιδί, την οικογένεια και την κοινωνία με την σχολική ετοιμότητα
- Να αξιολογηθεί η τρέχουσα κατάσταση αυτών των παραμέτρων
- Να δημιουργηθούν προγράμματα σχολικής ετοιμότητας για παιδιά και οικογένειες

- **2. Να εφαρμοστούν αυτά τα προγράμματα με τρόπο καταλυτικό που θα διασφαλίζει πρώιμη σχολική επιτυχία για όλα τα παιδιά ηλικίας 4-8 χρόνων.**
- **3. Να παρακολουθείται η επίδραση αυτών των πολιτικών και επενδύσεων στην σχολική ετοιμότητα, καθώς και η λειτουργία συστήματος.**

Ανάμεσα στις επιδιώξεις της Πολιτείας θα πρέπει να συμπεριλαμβάνονται:

- Η υιοθέτηση ενός ευρύτερου ορισμού της σχολικής ετοιμότητας, ο οποίος:
 - θα αναγνωρίζει την πολύπλοκη και δυναμική της φύση,
 - θα περικλείει τις θέσεις του παιδιού, του σχολείου, της οικογένειας και της τοπικής κοινότητας και
 - θα αντανακλά τις βασικές αρχές της προσχολικής εκπαίδευσης.

Ανάμεσα στις επιδιώξεις της Πολιτείας θα πρέπει να συμπεριλαμβάνονται:

- Η αναγνώριση των δεικτών που σχετίζονται με την σχολική ετοιμότητα,

Ανάμεσα στις επιδιώξεις της Πολιτείας θα πρέπει να συμπεριλαμβάνονται:

- Η συλλογή δεδομένων για αυτούς τους δείκτες και η αξιολόγηση των δεικτών εκείνων για τους οποίους δεν έχουν συλλεχθεί δεδομένα

Ανάμεσα στις επιδιώξεις της Πολιτείας θα πρέπει να συμπεριλαμβάνονται:

- Η ανάπτυξη προτάσεων για τη δημιουργία μιας μεγάλης βάσης δεδομένων

Ανάμεσα στις επιδιώξεις της Πολιτείας θα πρέπει να συμπεριλαμβάνονται:

- Η αναγνώριση και ανάπτυξη στρατηγικών σχέσεων με αρμόδιους φορείς που θα εφαρμόσουν τις προτάσεις.

Ανάμεσα στις επιδιώξεις της Πολιτείας θα πρέπει να συμπεριλαμβάνονται:

- Η εδραίωση ενός σταθερού μηχανισμού και μιας κατάλληλης υποδομής, η οποία θα στηρίζει όλες τις πρωτοβουλίες γύρω από τη μετάβαση.

Ανάμεσα στις επιδιώξεις της Πολιτείας θα πρέπει να συμπεριλαμβάνονται:

- Η ανάπτυξη μιας ολοκληρωμένης πρότασης-προσέγγισης για την αξιολόγηση της σχολικής ετοιμότητας, η οποία θα διασαφηνίζει το στόχο της αξιολόγησης και θα διασφαλίζει την συμβατότητά της με τις πρακτικές της αξιολόγησης στην προσχολική εκπαίδευση.

Ανάμεσα στις επιδιώξεις της Πολιτείας θα πρέπει να συμπεριλαμβάνονται:

- Η ενίσχυση των σχολικών πρακτικών γενικότερα που διευκολύνουν την επικοινωνία μεταξύ οικογένειας-σχολείου και ειδικότερα μεταξύ των εκπαιδευτικών των δύο εκπαιδευτικών ιδρυμάτων.

Ανάμεσα στις επιδιώξεις της Πολιτείας θα πρέπει να συμπεριλαμβάνονται:

- Ο σχεδιασμός, συντονισμός και ενίσχυση της εκπαίδευσης και επιμόρφωσης όλων των εμπλεκόμενων (έμφαση στην ενδοσχολική επιμόρφωση), ανάλογα με το ρόλο τους και σύμφωνα με τις σύγχρονες ερευνητικές μελέτες.

Ανάμεσα στις επιδιώξεις της Πολιτείας θα πρέπει να συμπεριλαμβάνονται:

- Η δημιουργία αντίστοιχου εκπαιδευτικού/επιμορφωτικού υλικού και εργαλεία αξιολόγησης.

Ανάμεσα στις επιδιώξεις της Πολιτείας θα πρέπει να συμπεριλαμβάνονται:

- Η εξασφάλιση μιας αξιολογικής βάσης πολιτικών και δεδομένων αποτελεσματικότητας προγραμμάτων προκειμένου να ευαισθητοποιηθεί η Πολιτεία προς την ενίσχυση της σχολικής ετοιμότητας.

Συνέχεια και συνοχή των δράσεων όλων των φορέων

- Συνεργασία με άλλα Υπουργεία
- Συνεργασία με κοινωνικές υπηρεσίες
- Συνεργασία με εκπαιδευτικά ιδρύματα
- Συνεργασία με συλλόγους γονέων, κ.λπ.

Επαναπροσδιορισμός και αναθεώρηση ζητημάτων όπως:

- Η πρόσβαση στην εκπαίδευση
- Η αξιολόγηση
- Η κατάταξη των μαθητών
- Ο προσανατολισμός τους προς άλλες υπηρεσίες στήριξης
- Η συνέχεια στα Αναλυτικά Προγράμματα και τις μεθόδους διδασκαλίας
- Οι εκπαιδευτικές πρακτικές
- Οι επαγγελματικές πρακτικές

Μετάβαση για όλα τα παιδιά ηλικίας 4-8 χρόνων

- Σχολική ετοιμότητα : Γεφυρώνοντας τα χάσματα που δημιουργούν οι φυλετικές και εθνοτικές διακρίσεις

Μετάβαση για όλα τα παιδιά ηλικίας 4-8 χρόνων

- Σχολική ετοιμότητα: Για τα παιδιά με εμπόδια στη ζωή και στη μάθηση, καθώς και τα χαρισματικά παιδιά
- Οι μαθησιακές δυσκολίες θα πρέπει να εντοπίζονται έγκαιρα και το διδακτικό προσωπικό, οι γονείς και οι άλλοι οργανισμοί θα πρέπει να πάρουν μέτρα συνεργασίας προκειμένου να μειωθούν τα εμπόδια

**Έτοιμες οικογένειες + έτοιμες κοινότητες
+ έτοιμες υπηρεσίες + έτοιμα σχολεία
=
έτοιμα παιδιά**

The National Education Goals Panel (NEGP), 1997.

Ανασταλτικοί παράγοντες μετάβασης

- Μεταβαλλόμενες συνθήκες οικογένειας,
- μετανάστευση,
- μαθησιακές δυσκολίες,
- ειδικές ανάγκες και αναπηρίες,
- ζητήματα «κοινωνικού κεφαλαίου»,
- συνθήκες φτώχειας,
- εξαρτήσεις (ουσίες, διαδίκτυο),
- αποξένωση,
- πολιτικοί παράγοντες, π.χ. καθεστώτα, οικονομική κρίση.

III. Ο ρόλος των νηπιαγωγών στη διαδικασία της μετάβασης

- **Καθοριστικός**
 - Για τους ίδιους
 - Για τα παιδιά
 - Για τους γονείς
 - Για τους εκπαιδευτικούς του δημοτικού

Ευεργετικά οφέλη για τους εκπαιδευτικούς

Οι εκπαιδευτικοί ενθαρρύνονται να:

- Αναθεωρούν τα πιστεύω τους για τη μάθηση και την ανάπτυξη και τον τρόπο με το οποίο τόσο η μάθηση όσο και η ανάπτυξη μπορούν να μεταφραστούν σε προσδοκίες γύρω από την ετοιμότητα του παιδιού να παρακολουθήσει το πρόγραμμα του Δημοτικού.
- Αναθεωρήσουν τα προγράμματα σχολικής ετοιμότητας, υπό το φως των αντιλήψεων, κατανοήσεων και προσδοκιών των παιδιών.
- Αναπτύξουν προγράμματα μετάβασης σε συνεργασία με άλλους και να αναστοχασθούν πάνω σε ζητήματα σχέσεων και περιβάλλοντος.

Ευεργετικά οφέλη για τους εκπαιδευτικούς

- Αποφεύγουν να περιμένουν πολλά από τα παιδιά αλλά περισσότερα από τους γονείς. Καλύτερα να περιμένουμε από τους ενήλικους να κάνουν τις περισσότερες από τις αλλαγές που περιμένουμε από τα παιδιά.
- Σέβονται τα παιδιά όποια και αν είναι, όποιες αντιλήψεις, ικανότητες, γνώσεις κι αν έχουν.
- Αποφεύγουν τις ετικέτες «έτοιμος», «μη έτοιμος». Χαρακτηρισμοί αυτού του είδους δεν προσφέρουν τίποτα, επικεντρώνουν περισσότερο στο παρελθόν και όχι στο μέλλον και στο μαθησιακό δυναμικό του παιδιού.

Ευεργετικά οφέλη για τα νήπια

- Η συνέχεια με τις προηγούμενες εκπαιδευτικές εμπειρίες τους
- Η ενίσχυση της αυτοπεποίθησης των παιδιών
- Η ανοιχτότητα σε νέες εμπειρίες
- Η ενίσχυση των σχέσεων με τα άλλα παιδιά ή εκπαιδευτικούς
- Η ανάπτυξη εμπιστοσύνης μεταξύ παιδιών και εκπαιδευτικών

Ευεργετικά οφέλη για τους γονείς

- Αύξηση εμπιστοσύνης για την ικανότητα του παιδιού να επιτύχει στο χώρο του Δημοτικού σχολείου.
- Ενίσχυση της αυτοπεποίθησης της δικής τους ικανότητας να επικοινωνούν με το εκπαιδευτικό προσωπικό και να επηρεάζουν θετικά το εκπαιδευτικό σύστημα
- Μεγαλύτερη αναγνώριση και εκτίμηση για το πρόγραμμα του Νηπιαγωγείου και γενικότερα της προσχολικής εκπαίδευσης.

ΙΧ. Στάδια ανάπτυξης ενός σχεδίου εργασίας για τη μετάβαση των νηπίων στο Δημοτικό σχολείο

- Οργάνωση
- Σχεδιασμός
- Εφαρμογή
- Αξιολόγηση
Παρουσίαση
- Μετα-αξιολόγηση -
παρακολούθηση

ΟΡΓΑΝΩΣΗ

1.Οργάνωση ομάδας μετάβασης

- Τα νήπια, οι γονείς, οι εκπαιδευτικοί, ο επόπτης ολοήμερου νηπιαγωγείου, τα στελέχη της εκπαίδευσης, είναι τα άτομα που εμπλέκονται στο πρόγραμμα και απαρτίζουν την ομάδα μετάβασης.

ΟΡΓΑΝΩΣΗ

2.Οργάνωση του σχεδίου εργασίας

- Δημιουργία χρονοδια-γράμματος ανάπτυξης του προγράμματος
- Αξιολόγηση υπάρχουσας κατάστασης

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

Ιανουάριο:

- Αξιολόγηση της υπάρχουσας κατάστασης (πόσα παιδιά ακολουθούν το πρόγραμμα, υπάρχει κοντά στο νηπιαγωγείο Δημοτ. Σχολείο, υπάρχει η βούληση του διευθυντή/εκπαιδευτικών του δημοτικού για συνεργασία, υπάρχει η βούληση των γονέων;)
- Σύνταξη πίνακα ονομάτων παιδιών που θα μεταβούν την επόμενη σχολική χρονιά στο δημοτικό

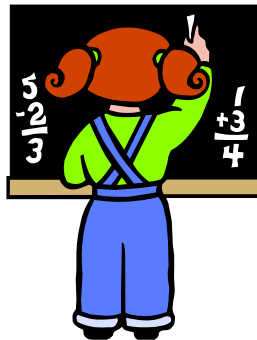
- Συνάντηση με τους γονείς-ενημέρωση για το πρόγραμμα - Συμπλήρωση ερωτηματολογίων.
- Κατασκευή πίνακα με τα πιθανά δημοτικά στα οποία θα φοιτήσουν τα παιδιά-Αποστολή πίνακα με τα ονόματα των παιδιών στα πιθανά δημοτικά σχολεία.- Συνάντηση με τους διευθυντές των δημοτικών.

Ιανουάριο προς Φεβρουάριο:

- Παρατήρηση παιδιών - Αρχική αξιολόγηση των δυνατοτήτων τους και των αναγκών τους.
- Σχεδιασμός στρατηγικών

Φεβρουάριο προς Μάρτιο:

- Οργάνωση επισκέψεων στα πιθανά δημοτικά υποδοχής των νηπίων-επίσκεψη - ξενάγηση στους χώρους του σχολείου-κοινή συνάντηση των νηπίων με τους μαθητές της Α' δημοτικού-γνωριμία με τον διευθυντή του σχολείου
- Συζήτηση των εκπαιδευτικών των δύο βαθμίδων για κοινό πλαίσιο εργασίας (π.χ. μια θεματική στη Μελέτη Περιβάλλοντος), κοινές δραστηριότητες και ίδια μέθοδο διδασκαλίας (αν και όπου είναι εφικτή).

ΕΦΑΡΜΟΓΗ

Μάρτιο προς Απρίλιο:

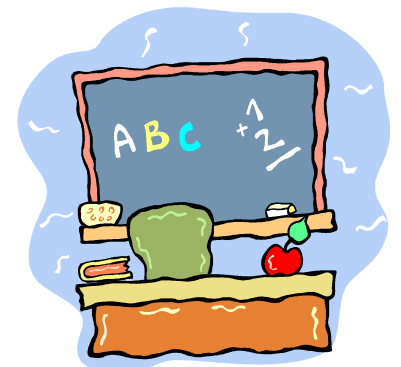
- Εκπόνηση κοινής θεματικής (ανταλλαγές εργασιών, αλληλογραφία, κλπ.) – Δραστηριότητες μέσα στην τάξη και έξω από την τάξη-Παρακολούθηση από κοινού επισκέψεων, θεαμάτων, εκδρομών κ.λπ.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ-ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

Μάιο:

- Δραστηριότητες κλεισίματος: Ενημέρωση ατομικών φακέλων παιδιών-αξιολόγηση αυτών - Ενημέρωση συλλογικού φακέλου-αξιολόγηση αυτού- Κοινοποίηση των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης στους γονείς- Έκθεση ατομικών και ομαδικών εργασιών- Σχολικές γιορτές.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Ιούνιο:

- Τελική αξιολόγηση παιδιών και σχεδίου εργασίας.
- Οδηγίες-συμβουλές από τους νηπιαγωγούς προς τους γονείς για το πώς θα ενισχύσουν θετικά την εικόνα των παιδιών για το δημοτικό σχολείο στο σπίτι κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού

ΜΕΤΑΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ

• **Ιούλιο έως Σεπτέμβριο:** Υποστήριξη των παιδιών από τους γονείς στο σπίτι.

• **Σεπτέμβριο έως Δεκέμβριο:**

Συμβουλευτική υποστήριξη των παιδιών στο δημοτικό. Οι νηπιαγωγοί στέκονται στο πλευρό των δασκάλων κατά τη διάρκεια των πρώτων μηνών στο δημοτικό σχολείο, προκειμένου να επιλύσουν μαζί ενδεχόμενα προβλήματα.

ΜΕΤΑ-ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

- **Οκτώβριο:** Αξιολόγηση της διαδικασίας μετάβασης της προηγούμενης χρονιάς και τροποποίηση αυτής σύμφωνα με τα δεδομένα
- **Νοέμβριο:** Ανάλυση δεδομένων
- **Δεκέμβριο:** Ερμηνεία αποτελεσμάτων - κοινοποίηση-προτάσεις.

ΣΧΕΔΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΝΗΠΙΑ

- Κοινή θεματική ενότητα από το βιβλίο γλώσσας Α' Δημοτικού, όπως «τα παιχνίδια».
- Κοινή θεματική ενότητα από το βιβλίο Μελέτης Περιβάλλοντος Α' Δημοτικού, όπως «πάμε μουσείο;».
- Αυτόνομο σχέδιο εργασίας π.χ. «Το καινούργιο μου σχολείο», «Οι φίλοι μας στο Δημοτικό σχολείο», κ.λπ.
- Απλές δραστηριότητες, όπως μια κοινή γιορτή, μια κοινή επίσκεψη, κλπ.

Χ. Προοπτική αντί επιλόγου

- Ολιστική προσέγγιση
- Αναπτυξιακά κατάλληλες δραστηριότητες για όλες τις περιοχές ανάπτυξης του παιδιού
- Οργάνωση υποστηρικτικού μαθησιακού περιβάλλοντος
- Διαφοροποιημένη αξιολόγηση
- Συνεργασία με τους γονείς

Χ. Προοπτική

αντί

επιλόγου

- Αναγκαιότητα οικοσυστημικών προσεγγίσεων (προτεραιότητα στον εμπλουτισμό δομών, σχέσεων, ρόλων, τύπων εμπλοκής, και όχι στον εμπλουτισμό υλικού, εσωτερική αξιολόγηση, αυτοαξιολόγηση)
- Οι περίοδοι κρίσης ευνοούν συνεργασίες, αμοιβαία υποστήριξη, ενδοσκόπηση, αναστοχασμό.
- Για να προχωρήσουν οράματα, είναι απαραίτητη η συνειδητοποίηση αντικειμενικών αλλαγών και των ρόλων του εαυτού μέσα σε αυτές.

- Το παιδί έχει εκατό γλώσσες, εκατό χέρια, εκατό σκέψεις, εκατό τρόπους σκέψης, παιχνιδιού, ομιλίας.
- Εκατό, πάντα εκατό τρόπους να ακούει, να θαυμάζει, να αγαπά.
- Εκατό χαρές να τραγουδά και να καταλαβαίνει.
- Εκατό κόσμους να εφευρίσκει, εκατό κόσμους να ονειρεύεται.
- Το παιδί έχει εκατό γλώσσες (και εκατό ακόμη), αλλά του αποστερούν τις ενενήντα εννιά.
- Το σχολείο και ο πολιτισμός διαχωρίζουν το κεφάλι από το σώμα.
- Λένε στο παιδί: να σκέφτεται χωρίς τα χέρια, να τα καταφέρνει χωρίς το κεφάλι, να ακούει και να μη μιλάει, να κατανοεί χωρίς να χαίρεται, να αγαπά και να θαυμάζει μόνο το Πάσχα και τα Χριστούγεννα.
- Λένε στο παιδί να ανακαλύψει τον κόσμο που ήδη υπάρχει, και από τις εκατό κλέβουν τις ενενήντα εννιά.
- Λένε στο παιδί ότι η εργασία και το παιχνίδι, η πραγματικότητα και η φαντασίωση, η επιστήμη και η φαντασία, ο ουρανός και η γη, η λογική και το όνειρο είναι πράγματα που δεν πάνε μαζί.
- Κι έτσι, λένε στο παιδί ότι οι εκατό δεν υπάρχουν.
- Το παιδί λέει: Αποκλείεται. Οι εκατό υπάρχουν!

LORIS MALAGUZZI

Θυμήσου !!!

Μετάβαση σημαίνει
ΣΧΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΣΧΕΣΕΩΝ

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ!

Τέλος Ενότητας

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης